

культура: сборник статей в честь Н. Д. Арутюновой / отв. ред. Ю. Д. Апресян. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – С. 148– 154.

4. Кульпина В. Г. Лингвистика цвета. Термины цвета в польском и русском языках / В. Г. Кульпина. – М. : Московский Лицей, 2001. – 470 с.
5. Рахилина Е. В. Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость / Е. В. Рахилина. – М. : Русские словари, 2000. – 416 с.
6. Фрумкина Р. М. Цвет, смысл, сходство. Аспекты психолингвистического анализа / Отв. ред. В. Н. Телия. – М. : Наука, 1984. – 175 с.

REFERENCES

1. Vasilevich, A., Kuznetsov, S. and Mishchenko, S. (2005), *Cvet i nazvaniya cveta v russkom yazike* [The color and the color name in Russian], KomKniga, Moscow, Russia
2. Kovalieva, T. (2008), “Adjective in political discourse (on a material of texts of Russian and German print media)”: Thesis for Cand. Sc.(Philology): 10.02.19, Voronezhskiy State University, Voronezh, Russia
3. Kubriakova, E. (2004), “On a non-trivial semantics in the compatibility of adjectives with nouns “ Sokrovenniye smysly: slovo, tekst, kultura: sbornik statey v chest N.D. Arutyunovoy. – Moscow. Yaziki slavianskoi kultury, pp. 148– 154.
4. Kulpina, V. (2001), *Linguistics of the color. The terms of color in the Polish and Russian*. Moscow Lyceum, Moscow, Russia
5. Rakhilina, E. (2000), *Cognitive analysis of subject names: semantics and combinability*. Russian dictionaries, Moscow, Russia
6. Frumkina, P. (1984), *Color, meaning, similarity. Aspects psycholinguistic analysis*. Nauka, Moscow, Russia

УДК 81'255=03.133.1

ЛАТИНСЬКІ СЛОВОТВОРЧІ ФОРМАНТИ В СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Голтвяниця Н.Ю., к. філол. н., доцент, Серга Н.В., ст. викладач

Запорізький національний технічний університет,

вул. Жуковського, 60, м. Запоріжжя, Україна

nadiya.yurivna@gmail, comnvs2808@yahoo.fr

Стаття присвячена використанню латинських словотворчих формантів у сучасній французькій мові. Основна увага приділяється їх ролі у дериваційних процесах та особливостям їх перекладу українською мовою.

Ключові слова: латинські форманти, деривація, афіксація, терміни, неологізми, інтернаціоналізми

ЛАТИНСКИЕ СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ФОРМАНТЫ В СОВРЕМЕННОМ ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ И ОСОБЕННОСТИ ИХ ПЕРЕВОДА

Голтвяниця Н.Ю., Серга Н.В.

Запорожский национальный технический университет, ул. Жуковского, 60,

г. Запорожье, Украина

Статья посвящена использованию латинских словообразовательных формантов в современном французском языке. Главное внимание уделяется их роли в деривационных процессах и особенностям их перевода на украинский язык.

Ключевые слова: латинские форманты, деривация, аффиксация, термины, неологизмы, интернационализмы

LATIN WORD-FORMANTS IN MODERN FRENCH LANGUAGE AND PECULIARITIES OF THEIR TRANSLATION

Goltvyanytsya N. Yu., Serga N V.

Zaporizhzhya National Technical University, Zhukovsky str., 60, Zaporizhzhya, Ukraine

The research relevance of place and role of the Latin formants in derivative processes of modern French language is caused by its tradition to spread its lexical structure borrowing from classical languages-Latin and Greek. Thus, the study of neologisms recorded in unilingual French explanatory dictionary *Le Petit Robert* for the last 20 years, and the resources of the General Commission on Terminology and Neology that works at compiling of terminological dictionaries for many scientific and technical fields, allowed to allocate about 30 neologisms created using Latin terms-elements, most of which are initial ones. Having analyzed the neologisms we conclude that Latin language continues to be a source for replenishment of the vocabulary of the French language; Latin derivation formants are productive in derivational processes in modern French for object nomination and phenomena of scientific and technical sphere in translation into Ukrainian and serve as the language used in different ways: internationalism, descriptive translation, two-component counter parts. The results of the study should be used in the foreign language lessons for sensibilization of future translators to study and the knowledge of these resources should be used for adequate translation of neologisms.

Key words: Latin formants, derivation, affixation, terms, neologisms, internationalisms

Зміни в навколишньому світі, поява нових понять неодмінно знаходять своє відображення в мові, розширюючи семантику існуючих слів, або призводячи до утворення нових слів – неологізмів. Проте специфіка цих процесів може різнитися залежно від лінгвокультурних традицій етносу, який користується тією чи іншою мовою. Мовна політика франкомовного етносу останніх століть вирізняється певним пуризмом, що має на меті зберегти чистоту мови, у першу чергу від англіцизмів, які сьогодні достатньо легко запозичуються іншими мовами. Традиційно французька мова, що походить від народної латини, поширює свій лексичний склад або з власних ресурсів, або ж запозичуючи переважно з класичних мов – латинської та грецької. Не є винятком і сучасні неологізми. Частина з них утворюється з власне мовних ресурсів у поєднанні з латинськими формантами шляхом афіксації або телескопії. Серед розвідок про роль і місце латинських словотворчих формантів у сучасній французькій мові можна відзначити роботи таких дослідників: Е. Машако [1], І.І. Вакулик [2], О.М. Галян [3], І.В. Смірнова [4] та ін. Проте увага науковців зосереджується на інших аспектах деривації, і латинські форманти лишаються на периферії досліджень.

Метою нашої наукової розвідки є розгляд місця саме латинських формантів у дериваційних процесах сучасної французької мови та особливості їх перекладу українською мовою.

Матеріалом для дослідження є неологізми, зафіксовані укладачами одномовного тлумачного французького словника *Le Petit Robert* за останні 20 років, доступного за посиланням [5], а також ресурси Генеральної комісії з термінології та неології, яка займається складанням термінологічних словників з термінів, запропонованих спеціалізованими комісіями з термінології та неології, що пройшли апробацію Генеральної комісії, Французької академії та відповідним міністерством. Публікація цих термінів у *Journal officiel* робить обов'язковим їх вживання замість іноземних еквівалентів для державних установ та закладів (згідно зі ст. 11 Постанови від 3 липня 1996 р. про збагачення французької мови).

Термінологічні словники охоплюють багато технічних галузей у новітніх сферах інформації та комунікацій (Інтернет, інформатика), наук (хімія, ядерна інженерія, космічні науки й технології), промисловості (автомобільна, нафтова), економіки та фінансів, охорони здоров'я, оборони, сільського господарства, транспорту, культури. Уся термінологічна база складається майже з 7 000 термінів, стає доступною для користування на сайті *France Terme* [6].

Ми обмежилися саме цим періодом, тому що приблизно до 90-х рр. на пострадянському просторі регулярно видавалися двомовні та термінологічні словники, які фіксували неологізми та пропонували їх переклад. Пізніше, з огляду на певну соціально-економічну ситуацію, видання таких словників і доступ до них з боку студентів-перекладачів стали дещо проблематичними. На заняттях з іноземної мови велика увага приділяється деривації, зокрема греко-латинським формантам, які впродовж тривалого часу стали інтернаціональними.

Сьогодні латина вже давно не є мовою спілкування, ні навіть мовою писемності, але виступає джерелом для поповнення словникового складу сучасних мов, у першу чергу романських, які походять від неї. «Наявність інтернаціонального греко-латинського фонду мовних одиниць в усіх європейських мовах дає змогу <...> створювати на їхній основі все нові й нові одиниці, головню для розв'язання проблеми номінації предметів та явищ науково-технічної сфери» [7, с. 26].

Аналіз фактичного матеріалу останніх 20 років дозволив виокремити близько 30 неологізмів, утворених за допомогою латинських терміноелементів, причому переважна більшість із них є ініціальними.

Одним з останніх з'явився термін *zénitude* (*zen* з санскриту «споглядання» + суфікс латинського походження – *itude*). Іменник *zen*, який спочатку вживався у французькій мові на позначення однієї з найважливіших шкіл буддизму, поступово починає використовуватися як прикметник, що перекладається як «спокійний, рівноважений»: *Antistress : conseils pour rester zen!* Суфікс *-itude* є етимологічним дублетом французьких суфіксів *-une*, *-ume*, походить від латинського *-tūdō*, який слугував для утворення абстрактних іменників від прикметників або основи дієслова, був запозичений у французьку мову приблизно у XII ст. та використовувався приблизно до XVIII ст. У XIX–XX ст. цей суфікс паралельно з французьким суфіксом *-ité* дозволяє утворювати нові терміни в межах філософії та психології. Останній передає ідею особистості, зумовленої приналежністю до соціальної групи, тоді як *-itude* – швидше притисненням, відчуженням від неї [8]. Отже, аналізуючи іменник *zénitude*, можна зазначити, що суфікс

-itude доповнює значення кореневої семи *zen-*, яка містить ідею глибокого зосередження та відмежованості, що є ключовими в буддистському вченні. Хоча українською мовою, зважаючи на контекст функціонування іменника *zénitude*, будемо перекладати його як «спокій, урівноваженість».

Наступна група неологізмів *altermondialisation*, *altermondialisme*, *altermondialiste* ініціальним елементом має латинський прикметник *alter* «інший». Ці іменники вже функціонують в українській мові та перекладаються відповідно як *альтерглобалізація*, *альтерглобалізм* та *альтерглобаліст*. Ініціальний терміноелемент *alter-* передає ідею не протиставлення глобалізації, як у випадку з *анти-* чи *контрглобалізацією*, а підкреслює її альтернативність, наявність інших форм глобалізації. Варто зазначити, що у французькій мові ці неологізми достатньо органічно увійшли до мовної системи, оскільки латинський терміноелемент походить з мови-джерела, а кореневий елемент *mond-* взято з власних мовних ресурсів, тим часом як в українській мові зазначені лексичні терміноодиниці виступають інтернаціоналізмами.

Agrocarburant, m– укр. *біопаливо* або *біологічне паливо*, має ініціальним терміноелементом компонент *agro-*, що був запозичений латиною з грецької та пізніше почав використовуватися вже французькою мовою паралельно з іншою формою *agri-*, залежно від другого терміноелемента [9]. На відміну від близького за значенням *biocarburant, m*, де ініціальним терміноелементом є грецький *bio-*, що використовується в інших мовах для утворення еквівалентів, *agro-* передає джерело походження цього

виду палива та позбавлений конотації «екологічно чисте виробництво», якої у французькій мові набув останнім часом елемент *bio-* [10].

У 90-ті рр. неологізмами з латинськими формантами найбільше збагатилася сфера, пов'язана з хіміко-біологічними дослідженнями.

Кінець ХХ ст. відзначений відкриттям трьох нових елементів – *bohrium, m* – укр. *борій*, *dubnium, m* – укр. *дубній*, *hassium, m* – укр. *гасій*. Усі назви утворено за однією моделлю, а саме шляхом додавання суфікса *-ium*. Зазвичай цей суфікс використовується для утворення фізичної та хімічної термінології, назв металоїдів та рідкісних металів від французької чи грецької, латинської основ, або ж елементів, які рідко чи взагалі не трапляються в природі. В останньому випадку назви утворюються найчастіше від власних назв [11]. Так, борій отримав назву на честь фізика Нільса Бора, дубній походить від назви міста, де його було вперше синтезовано, а гасій – від латинського варіанта назви німецької землі, де його було відкрито.

Наступна група неологізмів: *nanomatériau, m* – укр. *наноматеріал*, *nanosciences, f*, *nanotechnologie, f* – укр. *нанотехнології*, *nanotube, m* – *нанотрубка*, виникає як результат розквіту нанотехнологій у 90-ті роки ХХ століття. Ці терміни мають ініціальним компонентом латинський *nanus* – «карлик, дуже маленький», що є достатньо продуктивним у медицині та фізиці. Поряд із терміноелементом *nano-* трапляється *nanno*, який має те ж саме значення, але запозичений безпосередньо з грецької [12]. Звернімо увагу, що у французькій мові розрізняються *nanosciences, f* та *nanotechnologie, f*. Перший термін позначає розділ науки, який вивчає наноматеріали, а другий зосереджується на їх практичному використанні.

Винахід і поширення альтернативного виду палива – з додаванням води – вводить до обігу новий термін – *aquazole*. Цей неологізм є поєднанням латинського іменника *aqua* «вода» та французького *gazole, m* «дизельне паливо». Українською мовою варто перекладати як «водопаливна емульсія». Український термін, хоч і є багатокомпонентним, точніше передає суть самого поняття: для того, щоб поєднати воду з дизельним паливом, потрібно додати емульсію.

Aquanaute, m також має ініціальним компонентом *aqua-*, тоді як *-naute* є грецького походження. Українською мовою перекладається інтернаціоналізмом «акванавт». Термін *aquaplanage, m*, що означає втрату зчеплення колесами на мокрій дорозі, було зареєстровано 2000 р. у галузі транспорту та перекладено інтернаціоналізмом *аквапланерування*.

Упродовж останніх десятиліть у медицині став продуктивним латинський ініціальний терміноелемент *immuno-*, що перекладається як «позбавлений чогось, вільний», але як словотворчий формант використовується через посередництво іменника *immunité, f*, який у медицині набув значення «спротив організму до дії отрути або патогенного чинника природного чи штучного характеру» [13]. Наприклад, неологізм *immuno-déficience, f* – *імунодефіцит* у французькій мові утворено поєднанням латинського форманта з французьким також латинського походження, а український еквівалент є інтернаціоналізмом.

Наступну групу неологізмів поєднує однаковий ініціальний формант *bi-* – лат. «подвійний»: *bimédia, m* – *газета або журнал, що має окрім паперової електронну версію*; *bibande, m* – *дводіапазонний телефон*; *bicarburation, f* – *почергове використання двигуном різних видів палива*. В усіх трьох випадках при перекладі українською мовою використовується описовий переклад.

Особливості розвитку сучасного світу і французького суспільства, зокрема на мовному рівні, зробили продуктивним ініціальний терміноелемент *co-* (від лат. *cum* – разом з), який передає ідею спільності дії, інтересів, характеристик. Так, *covoiturage*, *m* позначає спільне користування автомобілем, а *coparentalité*, *f* передбачає спільне виховання дитини парою, яка не є подружжям. Термін *coprocesseur*, *m* (було введено у сферу інформатики та опубліковано в *Journal officiel* 1998 р.) означає додатковий процесор та перекладається як інтернаціоналізм *співпроцесор* або *копроцесор*. 2000 р. у галузь електроніки були введені два терміни з префіксом *co-*: *cocuisson*, *f* та *cofrittage*, *m*. За дефініцією перший означає процес отримання багатошарового підкладня або кристала шляхом використання розтопленої сполуки, перекладаємо двокомпонентним еквівалентом *багатошаровий синтез*. Другий означає процес отримання багатошарового підкладня або кристала шляхом спікання декількох матеріалів, перекладаємо двокомпонентним еквівалентом *багатошарове спікання* [14].

Термін *coparrainage*, *m*, що означає спільний спосіб фінансування культурної діяльності кількома марками-партнерами, було введено в галузь культури 2006 р. Перекладемо англіцизмом *кобрендинг* або двокомпонентним відповідником *об'єднання брендів, марок*, який є точнішим.

Ще одним продуктивним терміноелементом є французький префікс *dé-* (від латинського префікса *dis-*), який позначає, що дія відбувається у зворотному, протилежному напрямку. Зазвичай слугує для утворення дієслів та віддієслівних іменників [15]. Так, *défloquer* – *знімати з будівлі набивку, особливо якщо вона була з азбесту*, *désamianter* – *знімати з будівлі азбестову набивку*, *dégraffitage*, *m* – *очищення стін від графіті*, *déstresser* – *зменшувати стрес*. Термін-неологізм *dépropagation*, *f* було введено в словник хімії полімерів 2002 р. для більш точного позначення зворотного процесу головної фази просування під час ланцюгової полімеризації, перекладаємо інтернаціоналізмом *деполімеризація*. Як бачимо, при перекладі неологізмів з префіксом *dé-* українською мовою переважає описовий переклад.

Інший ініціальний терміноелемент *rétro-* (від лат. *retro* – назад) є в біології та медицині, коли йдеться про *ретровіруси* – *retrovirus*, *m* – особливістю яких є **зворотна** транскрипція свого геному з РНК в ДНК – *retrotranscription*, *f*. На відміну від вищенаведених неологізмів, які українською перекладаються інтернаціоналізмами, для *retrocommission*, *f* в українській мові є еквівалент з власних ресурсів – *хабар*.

Зміна підходів до лікування деяких хвороб дала неологізм *trithérapie*, *f* – *потрійна терапія*, де ініціальний елемент *tri-* взято з латинської, а при перекладі українською вживається прикметник «*потрійна*», і термін стає двокомпонентним.

Термін у видавничій та аудіо-візуальній галузі *récrivieur, -euse, m, f* утворено за допомогою дуже продуктивного та багатозначного латинського терміна *re-*: рух назад, повторення, поновлення дії. Позначає особу, яка редагує оригінальний текст відповідно до призначення. Перекладаємо або інтернаціоналізмом *рерайтер*, або відповідником *редактор*. 2005 р. у тій самій галузі були зареєстровані: *rematricer, v* зі значенням переробити; перекладаємо українським відповідником *оновити* (фільм, музичний запис, тощо), або інтернаціоналізмом *перереформувати*; *multiplexe, m*, утворений за допомогою латинських формантів: прикметника *multus* – *численний* та іменника *plexus* – *сплетіння*. За визначенням, це сукупність кінозалів та комерційних приміщень під одним дахом з однією назвою, перекладається або двокомпонентним відповідником *багатоекранний кінотеатр*, або інтернаціоналізмом *мультиплекс* [16].

Термін *pré-tendeur, m* утворено за допомогою продуктивного латинського префікса *præ-*, що означає рух попереду, попередню дію, зареєстровано в автомобільній галузі

1999 р. Зазвичай терміни, утворені за допомогою цього префікса, перекладаються з додаванням слова *попередній* та його варіантами. Цей термін перекладаємо описовим способом: *натягач ременів безпеки попередньої дії*.

У термінологію морського транспорту *transbordeur*, *m*, утворений з латинським префіксом *trans-/tra* зі значенням *через* було введено 2000 р. для позначення судна, яке перевозить залізничні та автомобільні транспортні засоби з пасажирами. Перекладається або відповідником *судно-паром*, або інтернаціоналізмом *трансбордер* [17].

Проаналізувавши неологізми, зафіксовані в одномовному тлумачному французькому словнику Le Petit Robert, та ресурси Генеральної комісії з термінології та неології, ми виокремили близько 30 лексичних одиниць, утворених за допомогою латинських терміноелементів і дійшли висновків:

- латина продовжує виступати джерелом для поповнення словникового складу французької мови;
- латинські словотворчі форманти є продуктивними в дериваційних процесах сучасної французької мови та слугують для номінації предметів і явищ науково-технічної сфери;
- при перекладі українською мовою латинських словотворчих формантів сучасної французької мови використовуються різні способи: інтернаціоналізми, описовий переклад, двокомпонентні відповідники.

Результати дослідження доцільно використовувати на заняттях з іноземної мови для сенсibilізації студентів-майбутніх перекладачів до вивчення та знання цих ресурсів для адекватного перекладу неологізмів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Mashako E. Les caractéristiques morphologiques de français contemporain. – [Електронний ресурс] / E. Mashako-Université de Lubumbashi, 2008. – Режим доступу: <http://www.memoireonline.com/04/13/7140/Les-caracteristiques-morphologiques-de-franais-contemporain.html>
2. Вакулик І. І. Запозичення з класичних мов у науковій термінології сучасних європейських мов (на матеріалі юридичних та економічних термінів української, російської, німецької, французької, англійської мов): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец.10.02.15 «Загальне мовознавство» / Ірина Іванівна Вакулик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т філології. – К., 2004. – 20 с.
3. Галян О. Основні суфіксальні процеси у словотворенні фізичних термінів французької мови / Оксана Галян // Вісник Львівського університету. Серія: «Іноземні мови». – 2012. – №. 19. – С. 148–156.
4. Смирнова И. В. О способах образования неологизмов, отражающих изменение отношения современных французов к питанию. – [Электронный ресурс] / И. В. Смирнова, Н. М. Клейменова // Гуманитарные научные исследования. – 2014. – № 2. – Режим доступа: URL: <http://human.snauka.ru/2014/02/5936>
5. Le Petit Robert 2012. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lepetitrobert.fr/les-neologismes/les-neologismes>
6. FranceTerme. – [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme>

7. Чередниченко О.І. Про мову і переклад: мова в соціокультурному просторі, переклад як міжкультурна комунікація / Олександр Іванович Чередниченко. – К. : Либідь, 2006. – 248 с.
8. Centre National de Ressources textuelles et lexicales. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr/definition/-itude>
9. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr/definition/agro->
10. [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://fr.wiktionary.org/wiki/agrocarburant>
11. [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://www.cnrtl.fr/definition/-ium>
12. [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://www.cnrtl.fr/definition/nano->
13. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr/definition/immunit%C3%A9> та <http://www.cnrtl.fr/definition/immuno->
14. Vocabulaire des techniques de l'information et de la communication ou TIC-2009. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-des-techniques-de-l-information-et-de-la-communication-ou-TIC-2009> [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cnrtl.fr/definition/d%C3%A9->
15. Vocabulaire de l'audiovisuel et de la communication–2010. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-de-l-audiovisuel-et-de-la-communication-2010>
16. Vocabulaire de l'automobile–2008. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-de-l-automobile-2008>

REFERENCES

1. Mashako, E. Les caractéristiques morphologiques de français contemporain, Université de Lubumbashi, 2008, available at: <http://www.memoireonline.com/04/13/7140/Les-caracteristiques-morphologiques-de-franais-contemporain.html> (access February 28, 2015).
2. Vakulyk, I.I. (2004), “Borrowing from classic languages in scientific terminology of modern European languages (on the material of juridical and economical terms of Ukrainian, Russian, German, French, English languages)”, Thesis abstract for scientific degree of the Candidate of Philological Sciences (General linguistics), 10.02.15, Taras Shevchenko Kyiv National University, Kyiv, Ukraine.
3. Halian, O. (2012), “Main suffixation processes in physics terminology in French”, Collected works of Ivan Franko National University in Lviv, no.1, pp. 148–156.
4. Smirnova, I.V. and Kleimenova, N.M. (2014), “Formation of neologisms that reflect modern frenchman's attitude to nutrition”, Collected works of Human scientific research, no.2, available at: <http://human.snauka.ru/2014/02/5936> (access February 28, 2015).
5. Le Petit Robert, 2012, available at: <http://www.lepetitrobert.fr/les-neologismes/les-neologismes> (access February 28, 2015).
6. France Terme, available at: <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme> (access February 28, 2015).
7. Cherednichenko, O.I. (2006), Pro movu I pereklad: mova v sotsiokulturnomu prostori, pereklad yak mizhkulturna komunikatsiia [About language and translation: language in sociocultural space, translation as intercultural communication], Lybid, Kyiv, Ukraine.

8. Centre National de Ressources textuelles et lexicales, available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/-itude> (access February 28, 2015).
9. Available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/agro-> (access February 28, 2015).
10. Available at :<http://fr.wiktionary.org/wiki/agrocarburant> (access February 28, 2015).
11. Available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/-ium> (access February 28, 2015).
12. Available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/nano-> (access February 28, 2015).
13. Available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/immunit%C3%A9> та <http://www.cnrtl.fr/definition/immuno-> (access February 28, 2015).
14. Vocabulaire des techniques de l'information et de la communication ou TIC,2009, available at : <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-des-techniques-de-l-information-et-de-la-communication-ou-TIC-2009> (access February 28, 2015). Available at :<http://www.cnrtl.fr/definition/d%C3%A9> (access February 28, 2015).
15. Vocabulaire de l'audiovisuel et de la communication, 2010, available at : <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-de-l-audiovisuel-et-de-la-communication-2010> (access February 28, 2015).
16. Vocabulaire de l'automobile, 2008, available at : <http://www.culturecommunication.gouv.fr/Politiques-ministerielles/Langue-francaise-et-langues-de-France/Politiques-de-la-langue/Enrichissement-de-la-langue-francaise/FranceTerme/Vocabulaire-de-l-automobile-2008> (access February 28, 2015).

УДК 811.161.2'373:398.8(477)

ЕТИКЕТНІ ЕПІТЕТИ ТА ЇХ СТИЛІСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ В МОВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ЛІРИКИ

Гриценко О. В., здобувач

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна

vosgoscx39001@gmail.com

У статті аналізуються етикетні епітети, вживані в мові українського пісенного фольклору, а також звертається увага на їх семантику, текстотвірну та стилістичну роль.

Ключові слова: епітет, етикетний епітет, постійний епітет, етикетне значення, звертання, зворотна формула, стилістична фігура.

ЭТИКЕТНЫЕ ЭПИТЕТЫ И ИХ СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ В ЯЗЫКЕ УКРАИНСКОЙ НАРОДНОЙ ЛИРИКИ

Гриценко О. В.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина.

В статье анализируются этикетные эпитеты, употребляемые в языке украинского песенного фольклора, а также обращается внимание на их семантику, текстообразующую и стилистическую роль.

Ключевые слова: эпитет, этикетный эпитет, постоянный эпитет, этикетное значение, формула обращения, стилистическая фигура.

ETIQUETTE EPITHETS AND STYLISTIC POSSIBILITIES OF LANGUAGE UKRAINIAN FOLK POETRY

Gritsenko O. V.

Zaporizhian national university, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

This article analyzes the etiquette epithets used in language Ukrainian folk song, and draws attention to their semantics and stylistic text-forming role. Etiquette epithets used in the language of folk poetry are divided into two main groups. The first group consists of emotional and evaluative adjectives, the second are those that convey the friendly attitude of speaking to each other or to the manner of conduct. The possibilities of etiquette units as lexical and syntactic means style.